

bizonyíték nélkül átadunk, az ügyészség rövidesen szabadlábra helyezi bizonyíték hiányában.

Üldözés.

Az üldözés célja a szökő büntettest elfogni és az igazságszolgáltatás kezére juttatni. Az üldözésre szabályok nincsenek. Az üldözés 4 féle formában fordulhat elő és pedig:

I. Helyben. II. Az ország területén. III. Európában. IV. Tengeren túl.

I. Nyomozás helyben. 1. Helyben a tettes pontos személyleírását, adatait, utolsó fényképét közölni az őrs járőreivel, 2. szemekkel, 3. szökés irányát, helyét, idejét, volt-e utlevele és hová szólott, 4. mely ruhában szökött, mely podgyászt viselt magával, 5. volt-e társa, 6. szállodákban, nyilvános helyeken, közutakon, közterületeken, illetőségi helyén és előbbi lakhelyén keresni, 7. lovas járőröket utána küldeni (ha van kerékpárosok és előbbiekről az őrsnek összes járőreit, a szomszédos őrsök járőreit és a nyomozó körlet területén levő őrsjárőrök őrszemeket értesíteni, 8. személyleírását a pályaudvarokon levő rendőr kirendeltségekkel pontosan közölni, 9. a hajóállomásokon levő detektíveket a körözött fényképével ellátni, 10. házkutatásoknál a gyors elfogató parancs kiadásának kieszközölése a vizsgálóbíróval.

II. Nyomozás az ország területén belül. 60 kilométer körzetben belül az összes rendőrkapitányságokat, kirendeltségeket, csendőrőrsöket telefonon (szükség esetén táviró útján) a vasúti állomásokon, gócpontok rendőrségét, csendőrségét, az ország határán levő határőrszolgálatokat és révkapitányokat és a határőrszolgálati hivatalokat táviratilag értesíteni, körözés fényképpel és bűnügyi körözések lapjában. A körözéseknél fel kell sorolni azokat a hatóságokat, amelyek a körözésre külön megkerestették.

III. Nyomozás külföldön (Európában). Két körözés van és pedig: 1. diplomáciai és 2. a rendőrséggel közvetlen. Ezek a nemzetközi szabályok állanak fenn. Ha adat van arra, hogy a körözött az országból kiszökött, akkor az országgal határos országok fővárosaiban levő rendőrfőnökségeket, de a szomszédos országok határ vasúti gócpontok és kikötők rendőrhatalóságait is a körözés érdekében megkeressük. A megkeresés rendszeresen a megkereső ország anyanyelvén, szükség esetén francia nyelven, de Ausztriában és Németországban német nyelven történjék.

IV. Nyomozás a tengerentúli és inneni kikötőkhöz. A tengeren inneni és tengeren túli kikötők rendőrhatalóságainak kabátos távirat útján teendő megkeresése az esetben, ha biztos adat vagy nyomaték gyanú van arra nézve, hogy a körözött egyén hajóra akar szállani, avagy már hajóra szállt.

III. RÉSZ.

TÖRVÉNYSZÉKI ORVOSTAN.

A csendőrség együttműködése az orvossal.

A csendőrség működése gyakran kapcsolatban van az orvoséval. Helyszíni szemlén, holttesten levő bizonyítékok, szemérem-, továbbá emberi test- s élet ellen irányított bűncselekmények bizonyító adatai sokszor csakis az orvos kikért véleménye által szerezhetők be. A csendőrnek e cél elérése végett az orvost meg kell hívogatnia, s ismernie az ember anatómiáját, a terhesség jeleit, a halál ismertető jeleit stb.

Az orvosi tudományra szükségünk van büntetendő cselekmény gyanújának esetén, különösen az emberi élet elleni bűncselekményeknél a megállapításokra. Tudnunk kell, hogy forgó-e bűntény, szándék vagy gondatlanság, baleset, öngyilkosság, stb. szükség van arra, hogy a vétkeket kipuhatóljuk és az igazságszolgáltatás kezére juttassuk. Ártatlan gyanúsított emberek ezáltal felszabadulnak, míg a bűnösök bűnössége kiderül.

Halott gyermeknél megállapítandó, hogy nem az anya fosztotta-e meg az élettől. Ha egy férj hirtelen meghal, kiderítendő, hogy nem az asszony mérgezte-e meg. Ha szakértő nem rendelkezik kellő tárgyilagossággal, akkor egy olyan esetben, mellynél egy terhes asszonynak gyermeke, — ki terhességét titkolva — halva születik, az asszony bűnösségét fogja megállapítani. Vagy ha egy öngyilkos keze füstös volt és kezében Browning pisztoly van, amely nem füstöli be a kezét a lövésnél, itt tévedés volna öngyilkosságot megállapítani.

A körülménybeli egyéni s tárgyi bizonyítékok adják meg a helyes magyarázatot. Egy malomban felakasztva talált ember nem lehetett öngyilkos, amikor a malom helyiség lisztes s benne sáros lábnymok, míg a felakasztott cipői tiszták. A lipcei törvényszéki orvostani intézetben egy leány holttestét vizsgálták kéjgyilkosság gyanújában. Az egyik orvos a leány hullájának boncolásánál oly jeleket vett észre, melyeket 8 év előtt egy hasonló körülmények között meghalt leány testén talált. Az orvos azonnal megállapította, hogy ezt a leányt is és a másikat is ugyanazon gyanúsított ember ölte meg, Ez alapon elindulva a tettes kézrekerült.

Gyakran szerepel, mind bizonyíték az élő ember nyilatkozata (vádolt beismerése, tanu vagy szakértő vallomása). Az ítélet perrendtartás nehezíti a bizonyító eljárást, mert terheltnek csak miatt — többnyire nem tudják leírni. Nagy veszedelem kedvezményt biztosít, (nem szabad vallomásra kényszerítés származik abból, hogy az észlelés együtt jár az önkénytelen beismerését visszavonhatja stb.) A vizsgálóbíró is megkérdőjelezhető. Ha a verekedés szemlélője azt látja, hogy egy hogy nem bántalmazták-e nem szenvedett-e sérülést, pedig azonnal magasra emelkedik és lesujt abban a pillanatban összerogy bűncselekmény elkövetésekor szenvedett sérülést sokszor valaki, meg lehet győződve, hogy az illetőt leütötték, pedig megcsendőrré fogja. A téli bilincseléstől származó fagyási nyomok történt, hogy az összerogyás a lesujtás pillanatában azért követ a kezeken a cigányok előszeretettel úgy állítják be, mintha kezelt be, mert ugyan akkor a sértettet szíven szurták. csendőrök őket a kezüknél fogva valahova felhúzták volna.

Gyanúsítottnál természetes viselkedés a tagadás és szépités. Néha a tanúk látni véltek valakit, felismerték valakinek íggy kinozták. Nyilván azért, mert feltételezték, hogy az csak egy bizonyos hangját azért, mert feltételezték, hogy az csak egy bizonyos Kivételesen előfordul az is, hogy valaki indokolatlanul gyanúsítottként legyen és csak annak hangja lehetett. Ilyenkor kísérlettel is lehet magát el nem követett cselekménnyel. Az indok lehet érdemert a hangot, bekötjük szemeit és mögötte sorjában meg-amikor pl. a fiú az apa helyett vállalja a bűnt, s a szerkesztőtől a különböző egyéneket, közöttük a gyanúsítottat is. helyett a strohmann áll a bírák előtt sajtó vétségek esetében Kísérlettel azt is lehet tisztázni, hogy a tanu egy bizonyos tá-Steinheilmé pörben — nevezett anyját és férjét megölette, s hogy valóságból láthatott-e, felismerhetett-e valakit? Néha szakértői az emberek gyanúját elterelje magáról, magát megköztöztette, vizsgálat is szükséges és indokolt. Iskolában végzett kísérletek-vattát tömetett a szájába. A főtárgyalás 4-ik napján egy öreg nő a gyermekekkel különböző hosszú ideig képeket szemléltettek levélbelileg az ügyésznek bejelentette, hogy fontos vallomást tesz 1/4—1/2 óra múlva megkérdezték, hogy azokon mit láttak. ha a tárgyalásra elmehet, de ott megjelenve semmit sem velle. A feleleteknek csak kis százaléka volt helyes. Liszt berlini joghanem kijelentette, hogy csak a híres szép asszonyt akarta látni, tudományos társulat ülésén előre megbeszélte jelenetet ami neki másképp nem sikerült volna. Egy bajor törvény szerkesztő le és a jelenlevőknek csak kis része tudta a történeteket az a gyilkos, aki csak azért gyilkolt, hogy kivégezzék, megalább nagyjában hiven visszaadni.

megunta az életét, nem volt kivégezhető. Később azután minden ember, aki vegetatív (tengődő) életet élve semmit agyában gyilkos azzal védekezett, amíg e törvényt el nem törölték. van ember, aki vegetatív (tengődő) életet élve semmit agyában megunta az életét, nem volt kivégezhető. Később azután minden ember, aki vegetatív (tengődő) életet élve semmit agyában Az emberek emlékező tehetsége szintén nagyon különböző; van ember, aki vegetatív (tengődő) életet élve semmit agyában nem rögzít, más mindent gondosan eltesz, úgy hogy azt bármikor elő tudja venni. Különösen nagy veszély a tanuknál, hogy ők tanak magukat el nem követett cselekményekkel. Az aki öntudatlan állapotból magához tér ugyancsak állíthat olyat, amit nem észleléseiket magyarázzák, mások észleléseivel könnyen kiegészített s az ilyen egyének (részegek, agyrázkódást, szénázmérgezősítik és oda jutnak, hogy azt hiszik, hogy maguk észlelték azt, szenvedett egyének), ez utólagos sugallásnak is könnyen esz amit pedig csak saját vagy mások következtetései alapján építettek fel.

Tanuvallomások megbízhatósága, nyilatkozatok hitelességük ellenőrzése s az emlékezet zavarai.

Sok hiba mutatkozik a tanuvallomások körül, eltekintve az öntudatlan állapotból magukhoz térő emberek sokszor tudatos és szándékos hamis vallomástól is. Egyes emberek nem hisznek jóhiszeműen hamis vallomást. Orvosi műtét céljából elal-tatott nők vádolhatják az orvost azzal, hogy kábultságuk idején nemi merényletet követett el. Öntudatlanság után néha súlyos hamisan meg is esküsznek, de a hamis eskü következménye hosszantartó emlékezet hiány következik. Kiterjedhet ez az em-babonás eljárásokkal akarják elhárítani. Pl. az illető az eskü békézési zavar az öntudatlanságból való felébredést követő időre tartama alatt babszemet tart a nyelve alatt s ezt azután kiköpi. A beteg nem emlékezik a kórházban töltött első napokra, pedig akkor már nem volt öntudatlan. Még gyakoribb eset nagy bal kezében kavicsot szorongat és azt eldobja. perse, hogy az emlékezet hiány az öntudatlanság bekövetkezé-

Jó tanúk azok, akiknek érzékei az észlelés idején helyesen sőt megelőző időre terjed néha napokra, hetekre, de hónapokra befolyásolás nélkül működtek, aki megfigyelte érzéki észrevételeit. Akasztott ember, akit megmentettek, nem tudja, hogy öngyilkosságot próbált, ugyanígy agyrázkódásból, szénázmérgezésből feléledt emberek egyáltalában nem emlékeznek az előzményekre s így suggestiora hajlamosak. leít és akinek megfelelő az emlékező képessége. Van ember, aki kosságot próbált, ugyanígy agyrázkódásból, szénázmérgezésből feléledt emberek egyáltalában nem emlékeznek az előzményekre s így suggestiora hajlamosak. zsebórája számlapját, amelyet pedig mindennap többször lát. nyekre s így suggestiora hajlamosak. nem tudja lerajzolni, pedig sokszor látta, de figyelemmel nem

Különösen fontos tanu a sértett, aki ellen a cselekmény elkövették. Nagyfoku érdekelttség forog fenn nála s ez lehet még nem felelő vallomás indoka egyszerűen azért, mert teljes jóhiszeműséggel súlyosabbnak érzi azt a sérelmet, amelyet elkövettek vele szemben. Sokszor a sértett nincs megelégedve teljesen tárgyilagos orvosi bizonyítvánnyal, mert magába suggeri hogy az ütés helye hosszabb ideig fáj, mint amennyit az orvos megállapított.

Az angol bírói gyakorlat rendkívül nagy súlyt helyez a doklók vallomására, feltéve, hogy ők állapotukkal tisztában voltak. Ez nem indokolt, mert haldoklóban is dolgozik a boncoló szű vágya, érzete az ellen, aki életét megtámadta s e mellett maga a súlyos sértés is befolyásolhatja a valóságot.

Kihallgatás sürgős esetei.

Fejsérüléseknél az életveszedelmet a pulzus megváltozása jelzi, ha az érverés száma 60-on alul csökken percenként, vagy ha percenként 110-nél több, akkor közel van a halál. Vérmelegzésnél, magzatelhajtásból származó fertőzésnél a hideglelés veszély jele. Tetanusnál (derminél) a görcsök a vészjelek. Ilyen beteg napokig jól van, azután a rágó izmok jönnek görcsbe s meg meghal. Így a veszett embarásnál is. Ilyen esetekben kihallgatással nem szabad késlekedni.

Helyszíni szemle.

A helyszíni szemlénél tervszerűen kell eljárni. Előre kell tudni, hogy miről van szó: akasztásról, lövésről vagy egy lebegő házban levő hullájához jön a nyomozó. A helyszínen mindig van nyom, láb, kéz, ujjnyomok, ruhafoszlányok, hajszálak, lövedék, a falon sérülés, kidobott hüvely, füst szag, pörkölés a hullán stb.

A helyszínen levő elváltozásokat is figyelembe kell venni. Előfordult egy eset, hogy a csendőrrájárvetető az orvos felszólítására jelentette, hogy a hulla érintetlenül fekszik s amikor az orvos a halott zsebeibe nyult, akkor a csendőr előadott egy csomag holmit, amit előzőleg a halott zsebeiből kiszedett. Tehát a csendőr valótlanul mondott. Ugyanez a csendőr a hulla fején levő s földbe szúrt botot is kihuzta kíváncsiságból és más helyszínről szurta vissza (megnézte ugyanis nincs-e jegyszeg rajta).

A talált nyomok sokszor nem a bűncselekménykor, hanem utána származtak és félrevezethetik a nyomozót. Így egy gyilkosság színhelyén a szobában több véres cipő nyomot találtak s csak hosszabb nyomozás után jöttek reá, hogy azok a boncoló orvos lábnyomai, ki a vérbe lépett és a szomszéd szobába meke kezett mosni. Csak az esetben szabad a helyszínen változtatni ha kilátás van reá, hogy a sértettet megmenthetjük. Egy há-

mester egy akasztott embert látott s a rendőr után szaladt, neki előadva, hogy még kalimpált is a lábaival, természetesen mire a rendőrrel visszatért, az illető már halott volt, noha meg lehetett volna menteni. A helyszíni szemlére kevesen menjenek. Rendőrök, detektívek, újságírók tömege elrontják sokszor és megsemmisítik a nyomokat. Volt eset, amikor a gyilkos is elment a helyszíni. Megtörtént, hogy egy tettes az áldozata boncolásánál is résztvett és segítkezett.

A helyszíni kérdésekkel kell elmenni, s addig nem távozni, míg reájuk a választ meg nem találjuk, így: 1. ki követte el, 2. mi történt, 3. hol, 4. kiknek segítségével, 5. miért, 6. milyen módon, 7. mikor?

A helyszíni sokszor csal, pl. egy halott emberen a homlok felső részén volt a belövés és a tarkóján a kilövési seb. A seben semmi pörkölés nyoma. Az első látszat gyilkosság gyanúját keltette, míg végre megállapították az öngyilkosságot, melyet úgy követett el, hogy egy távolabbi fára kötötte fel a puskát és madzaggal elrántva messziről és felülről lőtt magába. Egy másik ember egy kis ágyut készített és a kanócot meggyújtva az ágyutól messzebb ment és így lőtte agyon magát.

Itt megemlítem még, hogy a gyilkosság sokszor öngyilkosságnak tűnik fel. Pl. a vasut által elgázolt holttest, sáros környezetben oda csak sáros lábnyomok vezetnek, míg a halott cipői nem sárosak, felakasztott ember felemelkedett végtagokkal. Egy gyilkosságnál a halott meg volt merevedve, felemelkedett lábakkal vagy kezekkel s így akasztották fel. Öngyilkosságnál pedig függnek a tagok. Ha valaki átmetszett nyakkal holtan fekszik, és mellette nincs elegendő vértócsa. Ha az iszapba dobott hullánál a halállal kapcsolatosan semmi vergődés nyoma nem látszik, itt újból azt bizonyítja a körülmény, hogy gyilkosság után dobták oda stb.

Leszakadt gombok, körmök közötti vér, bőrfoszlányok és hajszálak is bizonyítanak. Egy betörő társaságról tudták, hogy egyik tagja a helyszínen elszórt cigaretta végeket idegességében erősen összerágta, s ez vezette nyomra a hatóságot. Ha a kutya nem ugatott a bűncselekmény elkövetésekor, az arra vall, hogy a kutya ismeri a tettest, tehát egy bejáratos személy az. Egy tisztességes varróleányt halva találtak a lepedőjén ondófolatokkal. Ez arról engedett következtetni, hogy a nő csakis az egyedüli ismerős férfiival közöskülhetett, aki meg is ölte őt. E feltevésen letartóztatták a férfit, ki meglepetésében rögtön beismerte tettét. Az ujjlenyomatok kétséget hozzá nem engedő bizonyítékok. A puska fojtását több ízben megtalálták a hullában és annak papirosa árulta el a tettest. Egy esetben egy a tettesnek címzett borítékból készült a fojtás, ami rögtön nyomra vezetett. Egy meggyilkolt földmives tettesének kiderítésénél az ve-

zetett nyomra, hogy az áldozat aznapra volt mind felperes a bírósághoz idézve és alperes őt utközben — midőn az a bírósághoz akart menni — megleste és agyonverte. Itt ezen körölményeket vezetett nyomra. Ha pl. valakit az ablakon keresztül lőnek meg az rendszerint bosszú műve, mert ilyenkor főképen a rablás szándék hiányzik.

A bűncselekmény elkövetésének és a halál beálltának ideje.

A bűncselekmény elkövetésének idejét fontos megtudni. Ezt többnyire a helyszín is mutatja. Pl. Hogy az áldozat a napfény teendőiből melyiket végezte; megvolt-e vetve az ágy, lámpa égett-e akkor már, gyertyából mennyi égett el, az ebéd megvolt-e főzve, el volt-e fogyasztva. Az óra is a dulakodásban megáll, a vízbefultaknál a zsebóra is rövidesen megszűnik járni.

A halál idejét orvosilag megállapíthatjuk. Itt egy bizonyos sorrend van. Független a hőmérséklettől, az illető tápláltságától (következő ember hullája lassabban hül ki) a test kihülése, a hullafoltok megjelenése, a test megmevedése, a rothadás előjelei. A test egy bizonyos időn belül hül le a körzet hőmérsékletére. Először a végtagok hülnek le, utoljára a ruha alatti részek (a has) A hullafoltok 2—3 óra múlva jelennek meg. Négy órán belül hulla merevedés nem áll be. Hogy többet követtek el a bűncselekményt, pl. ha a hulla úgy van összekötözve, hogy egy ember nem köthette volna össze, vagy mellette két véres dorong van, arra a helyszíni nyomok könnyen rávezetnek. Így ha többféle eszköztől eredő sebek vannak a hullán pl. benne 7 és 9 mm. golyókat találunk, ez két tettesre ad gyanút. Ha az ajtó, ablak belülről van bezárva, ablak magán vagy rajta rács van, ez öngyilkosságra bizonyít, de itt is csálhat a látszat, mert az ajtót spárgával kívülről is be lehet reteszelni.

A hullafoltok csak holt embernél jelentkeznek, mert élő embernél a szív állandóan hajtja a vért és így az a mélyen fekvő testrészekben nem gyűlhet meg. Halottnál ellenben, hol nincs szivnyomás, a vér a nehézség törvénye szerint a legalsóbb testrészekben összegyűl, itt a véredények túlzottan megtelepednek vérrrel és hullafoltok keletkeznek, illetve mutatkoznak.

Helyszínleírás és helyszínrajz.

A helyszínleírás ne legyen túl hosszú, mert a főtárgyaláson az esküdtek fejében a leirtak összezavarodnak és végére nem is figyelnek. Helytelen volna ily leírást adni: a szoba keleti falán két kép függött, tőlük 50 cm.-re délkeletre egy tükör, attól nyugatra az ágy, rajta a hulla stb. Jobb így leírni: az ajtóval szemben a falon két kép. A képektől balra a sarokban egy tükör. A jobb oldali fal közepe előtt van egy ágy stb. A halott

leírását a legutoljára hagyjuk a vizsgálásnál is. Általános szabály, hogy általános dolgokról haladjunk a részletek felé.

Lényeges kiegészítője a helyszín leírásának — amely a megértést lényegesen elősegíti, a helyszínrajz, — mely lehet szabadkézi s mérnöki. Ahhoz, hogy valaki egyszerűbb helyzetet rajzban rögzítsen, jóformán nem kell rajzolásbeli nagy készség, sőt még pontos mérnöki rajzot is bárki elkészíthet miliméter papír felhasználásával. A miliméter papír nem egyéb, mint centiméterekre s ezenfelül miliméterekre osztott kockás papír. Használatkor először megszabjuk a kicsinyes mértékét pl. ha 1:10 arányt választunk, 1 méternek meg fog felelni a papíron 10 centiméter. A valóságban kapott mértéket tehát egyszerűen a megfelelő kisebbitéssel átvisszük sorjába a papírra. Hibája ennek az eljárásnak az, hogy nem biztosítja a teljes tárgyilagosságot, amennyiben a rajzolóól függ, hogy mit rajzol le.

Hűség szempontjából legjobb a fénykép, de ennek viszont az a hátránya, hogy az egyes tárgyak képét egymásra veti és hogy a nagyságot, távolságot elrajzolja. Lehet a helyszíni szemle adatait mintázással is utánozni kicsiben felépítve az egész házat, sőt még az abban levő butorzatot is, amit kártyapapír, gyufaszkatulya, gyufa stb. felhasználásával eléggé jól megtehetünk egy kis ügyességgel. (L. 6. számú ábra csoport.)

A véryomok.

Minden esetben keresendők véryomok, láb és kéznyomok, valamint a helyszínen maradt és esetleg a tettestől eredő tárgyak.

Véryomokat kereshetünk a helyszínen a halotton, bűnjelen és a gyanúsítottan. Előfordulhatnak azok olyankor is, amikor az ölés nem járt vérzést eredményező sérüléssel azért, mert küzdelemből keletkezett jelentéktelen sérülésekből is származhat vérzés.

A véryomok megítélésénél először szóba jöhet a kiömlött vérynek a mennyisége. Ha a halál külső elvérzés folytán ott állott be, ahol a halott fekszik, a kiömlött nagy mennyiségű véry a helyszínen fel kell találni. Minthogy elvérzéses halálnál 1—1½ liter véry folyik ki a sértett testéből, a folyadékot át nem bocsátó talajon terjedelmes nyomot idéz elő. Ugyanis ha a vérfolt a padlón 1 miliméter vastag réteget alkot a véryom terjedelme 1—1½□ méternyi lesz. Vérszívó talajon, laza kerti földön, homokon, hamuban persze igen nagy mennyiségű véry eltűnhet úgy, hogy a felületen csak nagyon kicsiny, esetleg tenyérynél is is kisebb véryom jön létre. Szabadban fekvő holttestek körül kiömlött véry eltűnhet azért, mert eső elmossa, legyek, hangyák és más állatok felemészti.

Fontossággal bír a véryom alakja. Fecskendezés folytán keletkező véryomok a fecskendezés irányában elhuzódott ki-

hegyesedő retortaszerű foltokat alkotnak. Fecskendezésnek lehet az oka, hogy a sérülés által megnyitott verőérből a szívlükettetés folytán akkor is, ha valaki vérrétegbe beletapos, ha ütések hullanak egy folyékony vérral átitatott területre, az eszközre folyékony vér tapad és azzal még többször suhintunk, keletkeznek vasuti elgázolásnál, ha a súlyos jármű szétroncsolja a testet és fecskendezve kiperéseli annak vérét, de meg úgy is, hogyha a jármű felkapja a holttestet, tovább viszi és belőle kicsepegő vércsapódik a környező tárgyakhoz.

Jellegzetesek a csepegés folytán keletkező véryomok, amelyek csipkés szélű kerek foltokat alkotnak. Minél nagyobb a csepegés nagysága, minél simább a talaj, amelyre a vércseppek hullanak, annál kifejezettebb a csipkézettség. Ha a csepegés ferde síkra történt, belül domború széllel kezdődő és lefelé egy vagy több hegybe kifutó véryom jön létre. Véres hajszálak oda dörzsölődése folytán olyan véryomok keletkeznek, mintha azokat meszelő hozta volna létre. Véres eszköz letörlése folytán annak alakja is felismerhető a vérfolton. Friss véryomot szabad szemmel felismerni könnyű, régít ellenben sokszor lehetetlen, mert levegő és világosság behatása folytán a véryom előbb barna, majd szürke lesz. Idegen egyén szerepét bizonyíthatja a holttesten feltalált olyan véryom, amely tőle nem eredhetett, pl. véres balkéz nyoma a hulla hátán stb.

Apró véryomok keresésekor a helyszínen célszerű mesterséges fényforrást (villany zseblámpa) használni és azzal az átkutatott helyeket sorjában megvilágítani. Rejtett véryomokat kutathatunk annak a szekrénynek az ajtaján, tartalmán, amelyre feltörték, az asztal alsó lapján, mert egyes emberek piszkos kezeiket oda dörzsölik. Mindig gondoljunk arra, hogy a tettes megmosakodhatott, azért a mosakodásnál használt tárgyakat sem szabad elfelejteni átvizsgálni. A gyanúsított vizsgálata alkalmával a körmököt, hajzatos fejbőrt, a kabátujjának bélését, a zsebek belsejét, a lábbelit, kell gondosan átvizsgálni, mert azokat megtisztítani a tettes sokszor elfelejti. Megtisztított eszközök, fegyverek vizsgálata is többnyire eredményes, mert a szögletekben, rugókban, résekben maradnak véryomok, kivált ha a tisztítást forró vízzel végezték, mert az a vért megalvasztja és oldhatatlanná teszi. A vérvizsgáló módszerek nagy érzékenységgel; kereshetünk nagyító üveggel vörös vértesteket, vegyületekkel eljárásokkal vagy szinképelemező készülékekkel vérfestéket. Az előbbi vizsgálattal az emlősök és az embervérét, madarak, hüllők vértől megkülönböztetni nem lehet Ujabbán Uhlenhuth féle módszerrel különböző állatok vértől egymástól és az ember vértől biztosan meg lehet különböztetni. Vizben a vér jelenlétét akkor is ki lehet mutatni, ha az egyáltalán meg nem festődött.

A véryom lehet szűkebb értelemben véryom, lehet vércsepp s vértócsa. Alakja függ attól, hogy élő emberen vagy hullán ejtett sérülésekből származik-e, hogy milyen talajra hull, hogy ütő vagy vivőérből, fő vagy gyűjtőérből jön, s hogy álló, járó vagy futó stb. embertől származik. *Mintaként szolgálnak 7—12. sz. ábrák.*

Ha lehet a véryomot a maga valóságában kell eltenni, padlódarabokat kifűrészelni, tapétát leragasztva, ablakot ajtót lekasztva, furnéros butorról a furnért lerepesztve, persze csak akkor szabad rongálni, ha a véryom fontos. Meszelt, festett falról a véryomot nagyobb vakolat darabbal próbáljuk leválasztani, ha a vakolat szétporlik, egy tapaszt vagy papír darabot ragasztunk a véryomra annak széle mentén a vakolatot vésővel átvágjuk és késsel hántjuk le a leragasztott falrétet. Ha pl. teljesen lehetetlen a véryomot elvinni pl. a sziklán, fémtömbön van, a vért vízzel feloldjuk és vagy azt a folyadékot tesszük el, vagy azt a tárgyat, amellyel az oldatot felszivattuk, (vatta, itató, papír stb.).

Ajánlatos a véryomot alátámasztott deszkával letakarni, vagy edényekkel leborítani. Különösen esős időben üstökkel úgy fedjük le, hogy a víz rá ne csurogjon.

A lábnyomok.

A lábnyomok lehetnek benyomottak és lenyomottak. A lábnyomokból következtethetünk 1. a bűncselekmény lefolyására (küzdelem), 2. a tettes kilétére s 3. a szökés irányára.

A lábnyomok keletkezhetnek úgy hogy sáros, piszkos, véres, festékes lábbal sima talajra, tárgyra lépünk, amelyen a láb, cipő nyoma lerajzolódik. Kelethezhetnek lábnyomok úgy, hogy poros, kormozott, festékes stb. talajra, tárgyra lépett tiszta láb felveszi a tárgyról a por stb. réteget, s a por festék stb. hiánya a láb, cipő alakját fogja mutatni. Keletkezhetnek még lábnyomok úgy is, hogy ha puha, plasztikus anyagba, talajra, tárgyra lép rá a láb, s a benyomott hely a láb alakját és méretét fogja feltüntetni.

A lábnyomok eredhetnek mezitelen, harisnyás s cipős lábtól. A mezitelen lábnyom a láb formáját csak részben mutatja. A rendes láb erősen boltozott alakot mutat, míg a ludtalpu láb alig mutat boltozást. (L: 13. és 14. sz. ábrákat.)

A mezitelen lábnyoma mutathatja a lábtalpon levő sérüléseket, szemölcsöket, bőrkeményedéseket stb. Lábellerdülés, daganat, lábujjhiány, 2 ujj egymásra szorulása jól észrevehető.

A harisnyás láb nyoma általában a láb nagyságát, elferdülését, a harisnya szövését, foltozását és egyéb sajátosságait mutatja.

Legjellegzetesebb a cipős lábnyom, amely feltüntetheti a

cipő fajtáját (gumi talpu cipő, hó-sárcipő, fatalpu cipő, bocskor, bakancs stb.) a cipő nagyságát, használójának nemét (nő vagy férfi) megközelítőleg a korát (felnőtt vagy gyermek) testnagyságát (alacsony vagy nagyon magas ember) a cipő elhasznátságát (foltozás) s egyéb sajátosságait.

A lábnyomokból az egyén helyzetére, járására, foglalkozására s testi hibájára is következtethetünk. Az álló ember lábnyoma a láb rendes hosszát adja, míg a járó ember lábnyoma majdnem 1,5 cm-rel hosszabb. Járás után az egymás után keletkező lábnyomok bizonyos irányban haladnak, bizonyos irányvonalat képeznek, s ez az irányvonal a jobb és balláb között a haladás irányában képzelte egyenes. Járásvonal az, mely az egyik láb saroknyomának belső szélétől a másik láb saroknyomának belső széléig terjed.

Rendes járásu egyéneknél a járásvonal sokszor egybeesik az irányvonallal s így azzal egyenes vonalat alkot, szétterjesztett lábakkal járó egyének járása erősebb szögletes megtörésekkel haladó zeg-zugos járásvonalat képez. Ilyenek a tengerészek, teherhordók, nagyon kövér vagy elgyengült egyének, terhes nők, stb. Szétterjesztett lábhoz hasonló nyomot hagy hátra olyan járás, melynél az egyik láb a másik előtt az ellenkező oldalra átdobódik, pl. részegyeknél, sorvadásban szenvedőknél, s paralitikusoknál. (L.: 15. sz. ábracsoportot.)

A láb járáskor a sarokra, kisebb futáskor a lábujjakra s erőltetett futáskor ismét a sarokra nehezedik, s ezeken a helyeken is hagy jellegzetes nyomokat. Mutathatja a lábnyom több egyén jelenlétét, azok mozgását a helyszínen, a jelenlevők testi hibáját stb. Bot nyoma a lépések mellett értékes következtetéseket adhat. Amputált láb fém talpa a járó egyén rokkantságát mutatja. Nyomorék, sánta egyén lábának nyoma feltűnő módon jelzi, hogy az egyes lépéshosszuságok között milyen különbségek vannak. Az éplábbal nagyobb lép a sánta ember, mint a nyomorék lábbal s a beteg lábat mindég az ép láb után húzza úgy, hogy a lábnyomok helyzetéből a sánta lábra is tudunk következtetni.

Lábnyomokat a tettesek igyekeznek meghamisítani, megsemmisíteni. Levetik cipőjüket vagy a cipőjükre harisnyát vagy egy más cipőt (nő férfi cipőt, s férfi női cipőt) húznak, vagy fordítva kötnek fel talpukra egy másik cipőt, hogy a haladás irányát ellenkezőleg tüntessék fel. Ezekkel a lehetőségekkel számolni kell minden esetben.

A benyomott lábnyomokról, azok biztosítása s összehasonlításáról Soltész ezredes úr kézikönyvében részletesen ír.

Hogy halotton is találhatunk nyomot, a következő példa bizonyítja. Egy női hullán női sarok nyomokat találtak. Sok pár női cipőt hordtak össze a gyanusítható környezetből a bonc-

terembe, ezeket addig hasonlították össze a hullán talált nyomokkal, míg megtalálták azt a cipőt, melytől a nyomok eredtek.

Egy másik példa, amelyből a járásra és nemre lehetett következtetni. Egy halott embert a malom árkában találtak. A hullához egy férfi és egy nő lábnyoma vezetett. A nő nyoma szabályos távolságban volt a férfié mellett, a hullától a nő lábnyoma már nem volt a férfié mellett és egyszer előtte, másszor utánna volt. Tény volt, hogy a hullát a férfi a nő segítségével vitte egy cseberben az árokhoz, s visszafelé a férfi egyedül vitte a csebert.

Kéz és más nyomok.

A kéz, tenyérynem is bizonyítja az azonosságot, az ujjbegyek nyomai pedig tökéletes és minden kétséget kizáró biztonsággal bizonyítanak. (Daktyloszkópia.) Üvegen hagyott kéznyom vetítés után színesítés nélkül is látszik s lefényképezhető. A tenyérynemeket hasonlóan veszik fel, mint az ujjnyomokat. A tenyeret három részre osztják fel, mint azt a 16. és 17. számú ábrákon láthatjuk.

A tenyér nyomok azonban nem használhatók fel olyan sikerrel mint az ujjnyomok, s ezért a nyilvántartásuk feleslegessé is vált, de mint helyszíni nyomot minden egyes esetben keressük, rögzítjük s a gyanúba vett egyének tenyérynemével összehasonlítjuk.

Más nyomok körömnem, fog és harapás nyomok, járóművek kerékpár (szántalpak) stb. is bizonyító erővel bírnak. Pl. a hulla kalapján, ruháján, testén stb. az áldozatot elütő autó keréknyomai többször rávezettek a tettesre (a pneumatik gyárak szerint különböző szélességgel bírnak).

A helyszínen hátrahagyott emberi bélsár, ürülék sokszor a tettes nyomára vezetett. (Ilyet szokásos büntettes hagy hátra babonából, másik meg félelemből, mert nem tudja széket tartani.) Egy esetben a bélsárban gilisztákat találtak. A gyanúsítottat megvizsgálták és gilisztája volt, ami döntött a sorsa fölött. Egy leány hajában oly növényi leveleket találtak, amely növény a temetőben, ahol a leány hulláját találták, egyáltalán nem létezett. Kutatni kezdtek a növény után s a gyanú egy kolostorba vezetett, ahol a leány megfordult és hasonló növények voltak. A leány ruhája bélsáros volt, s a bélsárban fügemag. A fügemag elárulta a tettest, aki szintén füget evett s a leányt egy kalapáccsal ütötte agyon, mielőtt vele közösült.

Magzatelhajtás, gyermekölés esetében a magzat a testtől levált magzatzár, a végbélből kiürült magzatszurok lehet jelentős. Nagy jelentőségűek lehetnek a haj és szőrszálak. Az ember és állati szőrt többnyire meg lehet különböztetni, ugyancsak az egyes

testrészekről eredő szőrszálakat, a férfi s női hajszálakat. Felismerhető a len, kender, selyem, juta, gyapjuszál is.

Az ondófoltt feltétlen bizonyíték. Az ondó jelenlétét halottakon és élőlényen egyaránt megtaláljuk. A nőnél a hüvely belső részében az ondószálak nagyon sokáig, 2—3 hétig is élnek, ott könnyen feltalálhatjuk. A nemi rész környékén, szőrzeten, combon, lepedőn, sértett ingén, pamlacon is feltalálhatjuk az ondó jelenlétét. Egy kávéházban elkövetett fajtalanság alkalmával a padlón találták meg az ondónyomokat. Beszáradtan fehéreneműn sokáig megmaradnak a nyomok. Egy ondószál határozott felismerése is elegendő.

Ha nem találunk ondószálakat, úgy az nem bizonyítja azt, hogy közösülés nem történt. Sokszor az orvosok órák hosszanti keresés után sem találják, néha nehéz azt a helyet, foltot megtalálni, különösen piszkos, bélsáros ingen. Vannak férfiak, akik nem termelnek ondószálakat vagy a letérő ondófolyadék nem tud kijutni a heréből (pl. ha az illető kétoldali heregyulladásban szenved). Az ondófolttos tárgyakat fontos mindjárt lefoglalni s elejét venni, hogy kimossák, vagy hogy ondót rákenjenek (hamis vádnál).

Szemérem elleni bűncselekményeknél orvosi megállapítások.

A szemérem elleni bűncselekményekkel a büntető törvénykönyv XIV. fejezete foglalkozik. E fejezetben említett szemérem elleni büntettek és vétségek között vannak olyanok, amelyekben a tettes részéről a nemi ösztön kielégítési szándéka nem szerepel pl. a csábítás, amikor az anya gyermekét másnak nemi közösülésre rendelkezésre bocsájtja; a szeméremcsélekmény nyel elkövetett közbotrány, ha tettes nemi szervét nyilvánosan mutatja. Az utóbbinak egyik leggyakoribb esete a szeméremtest lemeztelenítése. Ez leggyakrabban előregedett alkoholistáknál jelentkezik, akiknek elmebeli állapotának megfigyeltetése indokolt. Előfordult az az eset is, hogy egy csoportosulásnál egy egyén a mellé álló szeméremtestéhez nyúlt. Az orvos megállapította, hogy a tettes azon védekezése, — hogy szédült és elakart esni, minek folytán megfogózkodott szomszédjába — igaz volt, mert betegség pl. hátgerincsorvadás oka lehetett a gyanús viselkedésnek, amennyiben az illetőt szédülés lepi meg és eközben véletlenül nyúl hozzá a mellé álló férfi vagy nő szeméremtestéhez.

Nemi közösülés és fajtalanság.

A nemi közösülés két különböző nem nemi részének érintkezése. Fajtalanság, amidőn egynemű vagy különböző neműeknél a nemi rész a másik félnek nem a nemi részével jön érintkezésbe. A tettes és a sértett életkora rendszerint elüt egymástól. A tettes vagy egészen fiatal, de gyakrabban 50, 60, sőt 70 éves férfiak között van, akik 8, 7, sőt 6 éves leány vagy fiú gyer-

meiket megtámadnak. Magyarzata ott van, hogy öreg ember potenciája alászállt, de vágya megmaradt, rendes kielégítést nem találva, azért használják fel a gyermeket, kikkel fenyegetés vagy jutalom ígérés, adás mellett könnyen elbánhatnak, s őket a feljelentéstől elriasztják. Egyes vidéken a babona szerint a nemi-beteg (kankos) férfi, ha egy érintetlen leánnyal közösül, meggyógyul.

Az erőszakos nemi közösülés elkövetését gyakran hamis vádra használják fel. 1200 eset közül, melyet nyilvántartottak alig volt 400 tényleg elkövetett eset. Egy más kimutatásnál 11 eset közül 10 hamis vád volt. A hamis vád nálunk is gyakori. Jó hírnévben lévő s becsületére féltékeny embereket zsarolás céljából vádolják erőszakos nemi közösülés elkövetésével. Olaszországban egy soffört vádoltak erőszakos nemi közösülés elkövetésével. A nőt az orvos megvizsgálta s friss szűzhártya repedést talált, de ugyanakkor a hüvelyben valami kemény tárgyat is észlelt, ami egy tyúk tojás volt. A férfit felmentették és a nő ellen hamis vád miatt megindult az eljárás.

Egy másik esetben az anya leányának nemi részét egy sárkefével sértette meg és ondófolttokat terpentinnel állított elő a leány ingén. Természetesen a hamis vád kiderült. Ha egy fiatal nő terhességbe esik, vagy nemi betegséget szerez, hamis váddal igyekszik magát menteni.

Hisztéria is hajt sok fiatal nőt hamis vádra. Sokszor orvosokat is megvádolnak elaltatás után elkövetett nemi közösüléssel. Ez többnyire azért van, mert az elaltatott nő a nemi életről álmodik aközben, míg műtétet végeznek rajta és az álmot valószínűleg tartja. Egy nő egy fogorvost vádolt hamisan, noha a szomszéd üveg ajtó nyitva volt és azon ki s bejártak. A nő az orvos védekezését nem hallgatta meg, hanem férje után szaladt és az az orvost szó nélkül lelőtte.

Ily hamis vádagnál a tárgyi bizonyítékok beszerzésének és a kihallgatásoknak nagyon alaposnak kell lenniök. A kis gyermek vallomása nem mindig megbízható, mert betanítják, hogy mit valljon. Ha ezeket vallomásukban megszakítjuk, akkor újból elöl kezd és ugyanazon szavakat használják. Egy 6 éves leány azt vallotta, hogy „Péter bácsi nemileg közösült velem” vagy, hogy „elvette a szüzességemet”. Ily tanukat, kiket alaptalan vádra használnak fel, könnyen le lehet leplezni. Sokszor történt valami, de azt kiszínezi az anya és leánya. Fontos bizonyítékot szolgáltatnak a szűzhártyán, szemérem ajkakon, combokon lévő sérülések, az okozott nemi betegség, az ondó jelenléte a hüvelyben vagy ruhán (fehéreneműn). Figyelemmel kell kísérni a nemi rész előbbi állapotát, de a behatolás nemi részbe nem is szükséges a bűncselekmény tényálladékának kimerítéséhez; elegendő a nemi részek egyszerű érintése is. Az angol törvény eleinte

halállal sújtotta az ilyen tettet, később enyhített és ondólóvellést meg behatolást kívánt a tényálladékhöz. Mi már a pusztá érintést is befejezett cselekménynek vesszük.

Nemi betegség átvitele.

Gyakori az erőszakos nemi közösülésnél a nemi betegség átvitele (így kankó, lágyfekély és szifilis). A legelső a leggyakoribb. A nőnél a hüvelyből kiszivárgó zöldes sárga folyadék nem mindig kankót jelent. Fiatal leányoknál méhgyulladások fordulnak elő, ami hasonló váladékot okoz, mint a kankó. Itt a mikroszkópiai vizsgálat dönt. A kankó sejtek szabályos vagy szabálytalan sejtek.

Ragályozás közösülés nélkül is beállhat. Pl. a gyermek beteg szüleivel, beteg testvéreivel alszik és az ágyban hozzáér; a gyermeket a beteg nevelőnő szivacsával mossák; előfordult, hogy egy gyermek kórházban a lázmérővel vitték át a ragályt egyik gyermekről a másikra. Ha a gyanúsítottnál is megtaláljuk a nemi betegséget, úgy az alapos gyanút képez ellene. Egy esetben a leány kankós gyanús volt, gyanúsított férfinak kankója volt valóban, de miután a sértett nőnél túl nagy foltokat találtak ingén a genytől, az orvos megállapította, hogy a nő régóta kankós volt, mert egy egyszeri közösülés után rövid idő alatt el nem terjedhet annyira a betegség.

Bizonyítékok erőszakos nemi közösülésnél.

Az erőszakos nemi közösülésnél bizonyító körülmény a beállott terhesség, ami közösülés nélkül nincsen. Téves hit, hogy a nő beleegyezése nélkül terhesség elő nem állhat. Igaz, hogy a nő részvétele a közösülésnél elősegíti a fogamzást (egy nyálka gömb zárja el a méh száját, ami a kéjérvénél leválik és helyét ad a magnak), de azért ily kéjérvéssel nélkül is beállhat a terhesség.

A fenyegetés mérlegelése nem az orvos hatáskörébe tartozik, de elbírálása alá tartozik a férfi és a nő közötti küzdelemnek nyomai. Nézetek szerint egy egészséges szervezetű, jól termett nőn nem képes egy férfi erőszakot elkövetni. Angolországban egy királyné is ezen a nézetben volt és egy udvarhölgy esetéből kifolyólag a hozzákerült panasz ügyben a panaszos udvarhölgy kezébe egy kihuzott kardot adott azon felszólítással, hogy ezt a királynő kezében lévő hüvelybe dugja be. A királynő a hüvellyel hadonászott és az udvarhölgy nem tudta a kardot betenni a hüvelybe. A királyné erre azt mondta panaszosnak, hogy miért nem csinált ő is így.

Egy brutális férfinak támadásai ellen kitett gyengébb nőnél előállhat a küzdelemben egy olyan állapot, amelyet a férfi kihasznál. Itt azonban sérülést kell látnunk. A férfi orrán, arcán

karcolások, kezén harapás, a nő torkán fojtogatás jelei, de különösen a kéz csuklón és a csuklókon véraláfutások lesznek, a nő hátán horzsolások a lenyomástól lesznek láthatók.

Akarat nyilvánításra tehetetlen állapot.

Az akarat nyilvánításra való képtelenség 12 éven alóli leányoknál is erőszakosnak minősíti a közösülést még beleegyezése esetén is. A nő elméleti kóros állapota is terhelő, ha a férfi ezt tudta. Tévedés is lehet, ha 12 éven aluli nőt túlfejlettsége miatt idősebbnek tartotta.

Védelemre tehetetlen állapotba helyezi a tettes a nőt, ha azt megkötözi. (Gúzsbakötés, ruddal is előfordult.) Egy leányon úgy követett el egy erdőőr erőszakot, hogy a leányt akkor lepte meg, amikor a hátára egy nagy köteg szárazfa volt felkötve s a leány, akit a fakötegre lökött, védekezni nem tudott.

Öntudatlan állapot.

Öntudatlan állapot alvás közben az erőszakos nemi közösülésnél alig jöhet figyelembe, mert nehéz oly álmot elképzelni, amelyből a nő fel nem ébredne, ha rajta erőszakot követnek el. Előfordultak dacára ennek panaszok, amidőn nemi betegséget, terhességet vesznek a nők magukon észre, (havibaj kimaradást) és nem tudják, hogy honnan ered. A nők mentségükre ilyenkor azzal védekeznek, hogy álmukban követtek el merényletet rajtuk. Természetesen előfordult, hogy alvó nőt megtámadtak nemi közösülés céljából, de a cselekmény nem fejeződött be.

Erősen ittas állapotban lévő nőn erőszakot el lehet ugyan követni, de a bíróság az erőszakot nem állapítja meg, mert a nő ha iszik, sejtetheti, hogy ha férfival egyedül van: pláne találka helyen, hogy közösülés lesz a vége. Sokszor azzal vádolnak a nők, hogy kábítószert alkalmazott a férfi (ópiumos szivart szivott a férfi s füstjét a nő orra alá fujta, vagy erős szagos zsebkendőt lobogtatott a nő felé). Ily kifogásokat, illetve állításokat el nem lehet fogadni, mert alvó nőt nem lehet ilyen módon mélyebb álomba narkotizálni. Az ember ilyenkor az első szippantás után álmából a különös szagra felébred.

Franciaországban egy laktanyában erősen kifárasztott alvó katonákon oly kísérleteket végeztek, hogy őket narkotizálni próbálták. A legtöbb katona azonnal felébredt álmából.

Szerelemgerjesztő szerek alkalmaztatnak, de pozitív eredmény nélkül. Még gyakrabban betegséget, mint nemi ingert gerjesztenek. Pl. Porrátört körisbogarat adnak be a nőnek és fut a férfi után. Ez téves nézet, mert a körisbogárnak mérge a húgyhólyagot és vesét támadja meg és gyulladást okoz, az ilyen ember kerül a nemi közösülés. A lovakról kikapart port a táncterembe szórják, hogy a porral a női szeméremrészre szálljon,

ottan viszketeget idézzen elő, ami őket nemi közösülésre csábitja. Ez szintén tévedés, mert semmi hatása nincs.

Sértett halála erőszakos nemi közösülésnél.

Ha a sértett nő meghal erőszakos nemi közösülés következtében, úgy ezt a legsúlyosabban büntetik. Ez előállhat a nőnek beadott szertől, a küzdelemtől vagy a közösülés okozta sérüléstől.

Nem ide tartozik az az eset, amikor a tettes a nőt szándékosan megöli azért, hogy őt fel ne jelentse. Ugyanígy az sem, amikor azért öli meg a nőt, hogy vele könnyebben elvégezhesse a közösülést. A nő holttestének a helyzete árulja el a tettet.

Nem lehet a férfi részéről mentés, hogy ő impotens (tehetetlen) a közösülés elvégzésére, mert a törvény nem kívánja a himvessző bevezetését (megmerevedését) és a mag belelővelését, mert elegendő a nemi részek érintkezése is.

Polgári ügyekben házassági válópörökben, öngyilkosságnál, ahol a közösülésre való tehetetlenségben rejlik az ok, figyelembe jöhet.

Impotentia és relatív impotentia.

Az impotentia beállhat, ha a himvessző oda van növe a hasfalához, vagy a himvessző körül daganat van. Sérv is okozhat impotentiát olyan módon, hogy a kinyomódott belek a here zacskót oly nagyra teszik, minek folytán a himvessző be nem vezetethető a méhüvelybe. De egy ilyen sérv eltüntethető egy időre a közösülés lehetséges lesz. Ezért a sérv nem mentő körülmény.

Az impotentia oka az idegrendszer is lehet. A nemi inger az agynak nagy befolyása van, de van a testben egy másik idegközpont is, amely befolyásolja a nemi ösztönt. Állatokon végeztek kísérleteket, melyeknek a gerinc főidegét elvágták az agytól és a himtagjukban merevedést tudtak előidézni. Ezt a másik központot figyelhetjük, mert ha egy gyermek a fára mászik, a himvesszője a dörzsöléstől megmerevedik, reggelre a vizelethólyag megmereviti a himtagot. A sikamlós olvasmányok, pikáns képek szemlélése is nemi izgalmat idéznek elő.

Az agy sokszor gátolja a nemi inger fejlődését, (relatív impotentia), amidőn egy bizonyos nőre pl. feleségre a nemi inger nem engedi kifejlődni. Lelki izgalom, aggodalom is befolyásolja ezen ösztönt. Fiatal férjknél előfordult több esetben, hogy impotentiától való aggodalomban nem tudták a közösülést elvégezni s öngyilkosok lettek.

Válópöröknél a tehetetlenség vizsgálatát mechanikus uton, villanyos árammal, meleg és hideg váltott vízzel, vegyszerekkel próbálták eldönteni. Az nem bizonyítja, hogy az illető nem impotens, ha a tagja meg is merevedik. Több olyan eset volt, ame-

lyeknél minden más nő nemi ingert gerjesztett, csak a felesége nem. Hirtelen fellépő undor is relatió impotentiát idézhet elő.

12 évnél fiatalabb leánynál közösülési nyomot a szeméremtestén nem találunk, mert a himvessző oda erős sérülés okozása nélkül be nem hatolhatna. Előfordult azonban, hogy az ajkakon és a szűz hártján repedéseket találtak.

Fajtalanság.

A fajtalanság bírói gyakorlat szerint minden olyan cselekmény kéjkielégítés céljából, amelynél nem érintkeznek a nemi szervek. Pl. a himvessző a nő szájával jön érintkezésbe, vagy két férfi kölcsönös onanizálása. Előfordulhat tehát 1. férfi fajtalansága nővel, 2. férfiak fajtalankodása egymásközött, 3. férfi, nő, állaton elégití ki nemi ösztönét, s ez utóbbi az u. n. természet-elleni fajtalanság.

Egy tanár fajtalanságát azzal indokolta, hogy új találmánya van, mert a nő, ha férfi ondóját lenyeli megtermékenyülhet. Egy beállott nemi betegség a torokban, hónalj alatt, emlők között bizonyítja a bűncselekményt. Ha öntudatlan állapotban követtezett el, akkor megvizsgálandó, vajjon a nő nem szenved-e epilepsziában, időközönkénti ájulásban stb. Mérgek beadásánál az alkalmazott szer hatása vizsgálandó meg. Keresztkérdésekkel a hamis vádat e téren is ki lehet deríteni.

Férfiak egymás közötti fajtalansága régi keletű. A görög nagy bölcsek, a római hatalmas császárok között is sok fajtalankodó volt, de ma is úgy a művelt, mint a primitív államokban gyakori eset. A régi bölcsek és császárok fiatal férfiak egész seregével vétették magukat körül és ilyeneket tartottak e célra. Az angol-búr háború egyik kiváló s híres tábornoka, Macdonald ép ezért lett öngyilkos, mert joggal vádolták. Moltke báró, Eilenburg herceg, Wilde Oszkár stb. szintén fajtalankodók voltak.

A fajtalankodásnál is vannak hamis vád esetei zsarolás céljából. A párisi köruton elégánsan felöltözött férfiak kilógó parlómös zsebkendővel, selyem harisnyával és alsó fehérneműben beteges hajlamu férfiakat zúgszállodákba csalnak, hol a szobában levetkőzve az ajtón erős kopogtatásra a férfi cinkostársa rendőrnek felöltözve reájuk tör, mire a csábitó férfi gyűrűt lehúzza és megvesztegetésül a rendőrnek adja, mely példára indulva a törbe csalt férfi óráját és pénzét odaadja, csakhogy megmeneküljön a hatósági személynek hitt ember elől.

Sok esetről a nő hüvelye gyanánt a férfi végbelét használják. A végbelen felismerhető az elváltozás. Ha hirtelen tágult, akkor megreped. Ha pedig a fajtalanságot hosszabb ideig üzik és óvatosan eszközlik, akkor a végbél záróizmai nem zárnak tökéletesen és az alsónadrágjuk legtöbbször bélsáros lesz. A fajtalankodók nemi része olyan mint másoké, eltérés nincsen. Sokszor

vele született pervezitást hozzák fel indító okul. A végbél izgal-
mát Schoppenhauer szerint maga a természet akarja s állította
be a fajtalankodók részére azon oknál fogva, hogy ily beteg em-
berek utódokat ne tudjanak nemzeni. Svájcban volt egy társaság,
mely azt követelte, hogy a férfiak közötti fajtalanságot vezessék
be. Egy német egyesület „Wissenschaftlich humanitáres komite“
erősen támadta a törvényt a fajtalanságot üldöző paragrafus
miatt.

Ritka az az eset, hogy a fajtalanság hajlama vele születik.
Fogházban, hajón, barátok kolostorában, pásztoroknál (állattal)
előfordul gyakran a fajtalankodás, mert nővel nem érintkezhet-
nek. Kóros elme is oka a fajtalanságnak. Legtöbb esetben a
nemi rész háttérbe szorul.

A szadizmus.

Napoleon udvarában élő Sade márkiról nevezték el a sza-
dizmust. Az ilyen hajlamu ember (férfi vagy nő) másnak kínzá-
sában és sanyargatásában leli a nemi inger kielégítését. Közösülés
közben a nőt harapja, szúrja, vagy közösülés nélkül végzi ezt.
A legnagyobb foka, amelynél áldozatát megöli. Nőknél is elő-
fordulhat. Londonban a hasfelmetsző Jack 16 nőt ölt meg ily
módon. Egy cselédlány 2 csecsemőt ölt meg olyképp, hogy a
gyermekek végbelét öklével kifeszítette. Egy egyén a bordély-
házban csak akkor tudott közösülni, mikor megelőzőleg egy
csirkét erős rikácsolással megfojtott. Kivégzéseknél szadisták
szeretnek részt venni. Volt egy francia altiszt, ki 16 hullát ázott
ki és feldarabolta őket; kiszedte beleit, miközben onanizált, sőt
közösülni próbált is női hullával. Ily egyének sokszor a feldara-
bolt hullából egyes részeket magukkal visznek. A nemirész le-
meztelenítése is ily alapon van, mert a leányoknál szégyen érzetet
(fájdalmat) vált ki.

Mazochismus.

Mazochista tulajdonnal bíró egyének a szenvedést türik és
annak elszenvetésében lelik nemi ingerük kielégítését. Van férfi,
ki leszíjaztatja magát, levetkőzve s meztelen nők által hátát
véresre vereti, miközben tagja megmerevedik és az ondója kiürül.
Rómában a rendőrség egy külön utcában rendezett be ily célra
alkalmas bordélyházat.

Fetisizmus.

Fetis-bálvány. Ily tulajdonnal bíró egyének bizonyos tárgyak
érintésében, megszaglásában lelik nemi kielégítésüket. Fetisisták
női hajfürtöket (sokszor erőszakkal is), cipőket, harisnyákat, zseb-
kendőket gyűjtenek, sőt volt olyan is, ki piszkos lepedőket sze-
dett össze; zsebtolvajlást is követnek el e célból.

Fenti abnormitásokra hajló emberek rendszerint elmebete-
gek, azért alapos megvizsgálásuk szükséges.

Állatokkal való fajtalankodás.

Állatokkal való fajtalankodásnál lovak, kecskék, kutyák és
szárnyas állatok szerepelnek, tekintet nélkül arra, hogy az állat
milyen nemű. A nők kutyákkal fajtalankodnak. Volt eset, melynél
a férfi úgy taníttatta be a kutyáját, a melynél fogva a himvesz-
szőjét a kutya gazdájának végbelébe tegye s vele így közösüljön.
E téren való nyomozásnál az állatok ondó szála után kutatunk.

Magzatelhajtás.

A magzatelhajtás nagyon gyakran előforduló bűncselekmény.
Sok női életpályán a nemi téren való engedékenység a követel-
lés, itt a magzatelhajtás ebből kifolyólag van. Sok helyen sok a
gyermek és újabb gyermek a család egyensúlyát borítja fel.
Néha a szülés fájdalomtól való félelem, egy másik meg a testi
szépség elrontását látja a terhességben, míg sokaknál a szégyen-
érzet a magzatelhajtás indító oka. Az újabb szaporodási rend-
őri statisztika Franciaországban megállapította, hogy az 1922.
évi születések száma jóval a halálesetek száma alatt áll. 1922/23.
évi francia törvények a magzatelhajtás terjesztését a nemzet-
ellenes bűncselekmények közé sorolják, továbbá a fogamzást
meggátló szerek és eszközök terjesztését és hirdetését; ezenkívül
a magzatelhajtás büntetését is megszigorították.

Fogamzás meggátlása.

A fogamzást megakadályozzák: gyógyszerek, porok, folya-
dékok, pilulák, amelyek az ondószálat megölik, de ezek nem
biztosak; a férfi részére gumi óvszerek, a nőknek szivacs és
fém óvszerek, amelyek az anyaméh szájnnyílását elzárják. (L. 18.
és 19. számú ábrákat.)

Ily fém-óvszerek súlyos méhgyulladásokat okozhatnak. Szegé-
nyebb osztályok rosszabbul állanak, mert nem vehetnek óvsze-
reket és nem fordulhatnak szakértő segítségért, csak rossz
bábákhoz, akik sokszor halálukat okozzák az anyának. A méh-
magzat elhajtási esetek terjedelmét nem lehet megállapítani, oly
nagy számuk. Ujságokban hirdetik néha a magzat elhajtásra
alkalmas helyeket, persze burkolt formában. Ha egy hirdetés így
kezdődik, hogy „okleveles bábaasszony külön bejárata szobában
szülönőket fogad“, úgy ez a bábaasszony magzatelhajtással fog-
lalkozik. Volt egy ilyen amerikai hirdetés is: „havibaj elmaradása
nagy bajt okozhat, az ellen biztos szert ajánl X. Y. amerikai
gyógyszertár, de terhes nők ne használják, mert a terhesség
abban marad“. Ez is burkolt felhívás.

Masamódleányok, virágárusok a vagyonosabb osztálynál,

szegényebbeknél a bejárónő ajánl az elhajtásra módokat. Rendszeresen a 3. hónapban hajtják el a magzatot, mert a terhes nő egy hónapig várja a havibaját, aztán próbálkozik valami házi szerrel, forró fürdő, chinin, lábviz, ugrás, nehéz teher hordása stb. által, végül a 3. hónapban fordul orvoshoz, vagy bábaaszszonyhoz elhajtás végett.

Néha az anya érdekében ajánlatos a magzat elhajtása, mert a terhesség vagy szülés az anyának valamely baját növeli, vagy halálát okozhatja, itt a gyermek életével mentik meg az anya életét, ez a mai orvosi felfogás. Csak az anya életveszedelem lehet indok a magzatelhajtásra. Ezt még sokan kibővíteni akarják arra az esetre is, amidőn a nő akarata ellenére erőszakos nemiközösülés büntette útján esett teherbe, (ellenségtől a háborúban) vagy, ha már sok gyermek van a családban. De az orvosok csakis egy esetben hajthatják el a magzatot, amikor a nő betegsége teszi ezt indokolttá. Fritsch bonni tanár 30 évi praxisa alatt csak kilenc ilyen esettel találkozott.

Magzatelhajtás végrehajtása.

Nincsen olyan anyag, ami a terhesség megszakítását biztosan előidéznél, bár lehet, hogy az alkalmazott szer, vagy méreg, amely súlyos mérgezést okoz, a magzatot elhajtja, de vele együtt az anya is elpusztul. A tifuszos, himlős nő magzata rendszeresen elpusztul. Ha a szer bevétele után az anya nem lesz súlyosan beteg, akkor nem szakad meg a terhesség, de ha a terhesség megszakad, akkor azt mindig erős megbetegedés előzi meg.

Használatban vannak a következő elhajtó szerek: A lóból kikapart por, ez semmi hatást nem gyakorol. Egy kávéskanál puskapor bevéve sem segít. A tuja levele (nyugati és keleti tuja), a sabina levele (erős mérgezést idézhet elő, aminek következtében a magzat elhalhat), anyarozs (rozs üszke, egy gomba faj), nehéz szagú ruta, körisbogár por, kigyófügyökér (fekete hunyor). Utóbbit egy pálcikára kötve a méhbe vezetik, vele a magzatot megszuarni akarják. A chininnek (ujabb szer) van a legnagyobb hatása a méhre, de nem hat biztosan. Ezen szer vizsgálatánál azt kell megállapítani, hogy mennyit és miért használtak.

A magzat elhajtására a következő erőművi szereket alkalmazhatják; a has összehúzása erősfűzővel, nem hat, mert a nő a szorítást sokáig nem bírja ki. Has kenetése az első 3 hónapban eredmény nélküli, a 3. hónapon túl azonban, amikor a medencecsonton keresztül a méh kinő, megölhető a magzat, de ez sem biztos. A legbiztosabb amikor a méhbe tolnak szűrő tárgyat, pl. orsót, ludtollat, ceruzát, pálcikát, dohánylevél közepérét, kigyófü gyökerét, kötőtűt stb. Ezek keresztül furják a magzat burkot, a magzatviz elfolyik és rövid idő múlva beáll az elvetélés. Erős nyomásnál feltolják a magzatot és a finom hajszál

erek az anyaméhben elszakadnak. A legbiztosabb amikor erre alkalmas folyadékot fecskendeznek a méhszájba és ez a folyadék elválasztja a petét a méhfaltól. A méhüreg kikaparása a harmadik elhajtási mód. (*Méhkaparókat L. 20. sz. ábrát.*)

Ezen utóbbi eljárás ritka, mert nagyon veszedelmes kimenetelű lehet. A leggyakoribb a pálcika és folyadék bevezetése. Az irigátor is alkalmas a folyadék befecskendezésére. Hosszú fecskendők gyanusak a bábánál. Ezen eszközökön vér, szőr, bélnyomokat találhatunk a magzattól. Higvér, véralvadék darabok, hártýásszerű váladék jön ki a méhből magzatelhajtás után, amit félre kell tenni, mert ez a terhesség bizonyítéka. A nőt gyorsan meg kell vizsgálatni, mert a szűrő eszközöknek a nyoma meglesz és ez később begyógyul. A házkutatásnál a gyógyszereket kell keresni. Van eset mikor a nő a külső beavatkozás mellett gyógyszert is vesz be. Minden hosszú vékony pálcikát le kell foglalni (fehérfa, horgolótű is alkalmas erre). Különleges fecskendők (hosszú vékony csővel) mind magzatelhajtó eszközök.

Bábatáska tartalma.

A bába részére a táskában a következő eszközök és szerek vannak előírva: 1. fehér ruha (kötény, köpeny), 2. gumilepedő a terhes nő alá, 3. két csésze a nemi rész külső lemosására és a vizelet felfogására, 4. szappan, 5. kisebb olló körömnek (a bába saját körmét vágja le), 6. tompavégű olló a ködökzsinór elvágására, 7. körömkefe, 8. irrigátor a székelés elősegítésére üveg véggel, 9. rövid (női) katéter a vizelet levezetésére (ha a nő nehezen vizelet a fájdalom miatt). A csendörök ezen utóbbi eszközt sokszor tévesen lefoglalják, mert azt hiszik, hogy magzatelhajtó eszköz, noha nem az, sőt rövidege miatt arra alkalymatlan, 10. köldök szorító, 11. a gyermeknek, ha a torkára sok nyálka gyűlt, akkor a nyálkát kiszívják egy üveg golyóval. (*L! 21. sz. ábrát.*) 12. fecskendő a szembe kankó fertőzés ellen, 13. egy üvegben pokolkő oldat szembefecskendezésre, 14. gumi kesztyű, 15. gyógyszerek kéztisztításra, így szublimát, cyán, higany pasztilla, alkohol, hypermangan, 16. vizelet vizsgálatra vegy-sav, hogy nincs-e vesegyulladás.

Halottkém.

Az ember halála érdekli a hozzátartozókat, feleséget, ki újból férjhez megy, gyermeket ki örököl, érdekli az államot igazság- és közegészségügyi szempontból, egyesületeket életjáradék szempontjából. A beállott halált a hatósági halottkém állapítja meg, ki azt is megállapítja, hogy természetes uton betegség következtében, avagy a halál erőszakos módon idéződött-e elő, vagy pedig ragály avagy fertőző baj volt-e a halál oka, mert ilyenkor a járványok ellen sürgősen intézkedni kell.